МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра ботаніки

Затверджено
на засіданні кафедри ботаніки
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 12 від 9 листопада 2022 р.)

Завідувач кафедри _____ Віталій ГОНЧАРЕНКО

Силабус з навчальної дисципліни

«Фітоценози та їх збереження»
що викладається в межах ОПП ____Екологія_____
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 101 Екологія

Львів 2022

Назва курсу	Фітоценози та їх збереження
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра ботаніки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки, спеціальність 101 "Екологія"
Викладачі курсу	завідувач кафедри ботаніки, канд. біол. наук, доцент Гончаренко Віталій Іванович
Контактна інформація викладачів	vitaliy.honcharenko@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю, на вул. Грушевського 4, ауд. 329)
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс передбачає формування знань про фітоценози, їх динаміку, збереження та охорону.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Фітоценози та їх збереження» є вибірковою дисципліною за спеціальністю 101 "Екологія" для освітньої-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і викладається в VIII семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Фітоценози та їх збереження» є формування теоретичних та практичних про знань закономірності організації фітоценозів та факторами, які впливають на їх організацію, ознаки фітоценозу та їх динаміку, основні підходи до класифікації рослинності, зміни у фітоценозах під впливом процесів адвентизації, основні підходи щодо їх збереження та охорони.
Література для вивчення дисципліни	**Основна література**: 1. Абдулоєва О.С., Соломаха В.А. Фітоценологія. Навчальний посібник. – К: Фітосоціоцентр, 2011. – 450 с. 2. Григора І.М., Соломаха В.А. Основи фітоценології. – К.: Фітосоціоцентр, 2000. – 240 с. 3. Дідух Я.П., Чорней І.І., Буджак В.В. та ін. Кліматогені зміни рослинного світу Українських Карпат. – Чернівці, 2016. – 280 с. 4. Зелена книга України /під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я.П. Дідуха. – К.: Альтерпрес, 2009. – 448 с.

	5. Краснов В. П.. Орлов О. О., Ведмідь М. М. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся. – Новоград-Волинський, 2009. – 488 с. 6. Протопопова В.В., Федорончук М.М. Синантропізація рослинного покриву України. Перша Всеукр. наук. конф. (27-28 квітня 2006, м. Переяслав-Хмельницький) // Вісн. НАНУ. – 2006. – № 8. – С. 55-56. 7. Протопопова В.В., Шевера М.В., Федорончук М.М., Шевчик В.Л. Види-трансформери у флорі Середнього Придніпров'я // Укр. бот. журн. – 2014. – Т. 71, 5 . – С. 563-572. 8. Фельбаба-Клушина Л. М., Комендар В.І. Фітоценологія з основами синфітосозології. – Ужгород: Ужгород. ун-т, 2001. – 212 с. 9. Шеляг-Сосонко Ю.Р., Дубина Д.В., Вакаренко Л.П. та ін. Збереження і невиснажливе використання біорізноманіття України: стан та перспективи. – Київ: Хімджест, 2003. – 246 с.
Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	90 год, з яких 30 год лекцій, 20 год практичних занять і 40 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу здобувач буде: ***знати:*** закономірності організації фітоценозів та фактори, які визначають їх організацію, їх ознаки та динаміку, основні підходи до класифікації рослинності та охорони. **вміти:** виділяти фітоценози, досліджувати їх динаміку, класифікувати фітоценози, розробляти концепції їх охорони та збереження, прогнозувати зміни під впливом антропогенних факторів та адвентизації. • ПР-02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. • ПР-03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. • ПР-14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

	• ПР-23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.
Ключові слова	фітоценоз, динаміка та класифікація фітоценозів, охорона та збереження
Формат курсу	очний
	проведення лекцій, практичних занять і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових загальнобіологічних і ботанічних знань.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, презентація (ілюстрація, демонстрація), пояснення, дискусія.
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, загальновживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: 1. семестровий контроль (за результатами виконання завдань на практичних заняттях): доповідь на практичних заняттях – максимально 15 балів за 1 доповідь та презентацію (2 доповіді на семестр), участь у дискусії – максимально 30 балів за семестр, контрольна робота (20 тестів) 40 балів.
Питання до замірів знань	Задання на контрольну роботу містять питання наступних тем: Поняття про фітоценоз та його ознаки. Динаміка рослинності. Основні форми динаміки рослинності. Поняття про антропогенну еволюцію фітоценозів та екосистем. Класифікація рослинності: основні підходи. Поняття про антропогенну еволюцію фітоценозів та екосистем. Фітоінвазії та їх вплив на фітоценози. Наслідки антропогенної трансформації рослинності. Збереження різноманіття фітоценозів
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершенню курсу

Таблиця 1

Схема курсу «Фітоценози та їх збереження»

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1	Фітоценологія як наука. Поняття про фітоценоз.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
2	Ознаки фітоценозу	Лекції – 4 год, самостійна робота – 4 год		2 тижні
3	Динаміка рослинності. Основні форми динаміки рослинності.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
4	Характеристика основних варіантів сукцесій.	Лекції – 4 год, самостійна робота – 1 год		2 тижні
5	Поняття про антропогенну еволюцію фітоценозів та екосистем.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
6	Класифікація рослинності: основні підходи.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
7	Огляд вищих одиниць рослинності України.	Лекції – 4 год, самостійна робота – 2 год		2 тижні
8	Фітоінвазії та їх вплив на фітоценози.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год		1 тиждень
9	Синантропізація рослинності.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год		1 тиждень
10	Фітосозологічні аспекти в Україні. Зелена книга України.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год		1 тиждень
11	Моніторинг фіторізноманіття фітоценозів.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год		1 тиждень

12	Збереження різноманіття фітоценозів: завдання і проблеми	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год		1 тиждень
13	Ознаки фітоценозу та їх характеристика	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
14	Форми динаміки рослинності.	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
15	Наслідки антропогенної трансформації рослинності.	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
16	Фітоінвазії в Україні їх вплив на фітоценози.	Практ. зан. – 4 год, самостійна робота –4 год		2 тижні
17	Раритетна компонента лісових фітоценозів.	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
18	Раритетна компонента лучних фітоценозів.	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
19	Раритетна компонента водних та прибережно-водних фітоценозів.	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
20	Збереження різноманіття фітоценозів.	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень
21	Розробка заходів збереження рідкісних та зникаючих фітоценозів.	Практ. зан. – 2 год, самостійна робота – 2 год		1 тиждень

Автор Віталій ГОНЧАРЕНКО

"Погоджено"

Голова методичної ради
біологічного факультету

_____Віталій ГОНЧАРЕНКО

"09" жовтня 2022 р.

Гарант ОПП

_____Звенислава МАМЧУР

"09" 02 2022 р.